

NOTAT

Dato: 26. juni 2008
Kontor: Erhvervs- og Familie-
sammenføringskonto-
ret
J.nr.: 2008/4130-692
Sagsbeh.: MGK
Fil-navn: Positivliste

Beskrivende notat vedrørende udarbejdelsen af en objektiviseret positivliste

1. Indledning

Nærværende notat beskriver arbejdsmetoden ved udformningen af den objektiviserede positivliste, som fremover vil anvendes efter vedtagelsen af lovforslag L 132 af 27. marts 2008 om ændring af udlændingeloven (Rekruttering af udenlandsk arbejdskraft).

2. Retsgrundlaget

Jobkortordningen og den dertil hørende positivliste blev indført ved en ændring af udlændingeloven ved lov nr. 365 af 6. juni 2002. Af bemærkningerne hertil, jf. lovforslag L 152 af 28. februar 2002, side 61 ff, følger det, at proceduren for meddelelse af opholdstilladelse skal smidiggøres og effektiviseres inden for områder, hvor der er mangel på særlige kvalificeret arbejdskraft, og at der skal udarbejdes en liste over de beskæftigelsesområder, hvor der er mangel på særlige kvalificeret arbejdskraft, og hvor Udlændingestyrelsen (nu Udlændingetjenesten) kan meddele opholdstilladelse uden forudgående høring af den relevante fagforening (positivlisten).

Positivlisten blev i marts 2007 udvidet fra 7 til 20 erhvervsgrupper.

Den form for særlig kvalificeret arbejdskraft, der i dag står anført på positivlisten, er med få undtagelser afgrænset ved et uddannelsesniveau på kandidatniveau, svarende til fem års universitetsstudier.

Regeringen indgik i februar 2008 en politisk aftale (jobplanen) med Det Radikale Venstre, Ny Alliance og Dansk Folkeparti om at skaffe mere arbejdskraft til Danmark. Jobplanen indeholder blandt andet en udvidelse af positivlisten. Udvidelsen af positivlisten skal ske ved, at den eksisterende positivliste generelt udvides til også at omfatte udlændinge, der er bachelorer, eller som har en mellemlang videregående uddannelse, dvs. grupper med en gymnasial eksamen efterfulgt af en mellemlang videregående uddannelse (3-4 år).

Udvidelsen af positivlisten fremgår af L 132, jf. side 9 ff., og 27 ff.

3. *Arbejdsmarkedsbalancemodellen*

For at målrette rekrutteringen af udenlandsk arbejdskraft til de områder, hvor der mangler arbejdskraft, vil positivlisten fremover blive baseret på den løbende overvågning af arbejdsmarkedet som foretages af de fire Beskæftigelsesregioner – den såkaldte Arbejdsmarkedsbalancemodel.

Idet arbejdsmarkedsbalancemodellen er opgjort på et meget detaljeret niveau og en omfattende virksomhedssurvey, som viser jobmulighederne inden for alle større fagområder/stillingsbetegnelser, er der en høj grad af træfsikkerhed i modellen, og modellen giver således aktuell og objektiv information om beskæftigelsesmuligheder og arbejdskraftbehov. Da arbejdsmarkedsbalancemodellen opdateres to gange årligt er der stor sikkerhed for, at balancen giver et så retvisende billede som muligt af de aktuelle beskæftigelsesmuligheder, og hvor der er behov for at rekruttere arbejdskraft.

Positivlisten omfatter de stillingsbetegnelser på mangelområder, hvor mindst én Beskæftigelsesregion melder, at der er rigtig gode beskæftigelsesmuligheder og mangel på arbejdskraft, og hvor ledigheden i Danmark er lav.

Det er fortsat en betingelse for meddelelse af opholdstilladelse, at der er tale om sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, og at der som udgangspunkt er tale om et ansættelsesforhold på fuld tid.

4. *Teknisk gennemgang af det bagvedliggende materiale for udvidelsen af positivlisten*

Arbejdsmarkedsstyrelsens mangelsliste indeholder udover en oversigt over hvilke områder, inden for hvilke, der er mangel på arbejdskraft, tillige en oversigt over, i hvilken fagklassifikation den pågældende stillingsbetegnelse er placeret. Arbejdsmarkedsstyrelsens stillingsnomenklatur er udarbejdet på baggrund af DISCO-88, jf. nedenstående.

Danmarks Statistik opererer med begrebet DISCO-88, der er den officielle danske version af den internationale fagklassifikation, International Standard Classifications of Occupations, ISCO-88.

Opbygningen af den danske fagklassifikation er baseret på to begreber, arbejdsfunktioner og færdigheder. Arbejdsfunktioner vedrører arten/typen af det udførte arbejde, mens færdigheder er defineret som evnen til at varetage opgaverne inden for en given arbejdsfunktion.

Færdighedsniveauerne i DISCO-88 er baseret på de uddannelsesmæssige kategorier, der fremgår af den internationale uddannelsesnomenklatur, International Standard Classification of Education (ISCED), og som International Labour Organisation (ILO) har defineret.

ISCED kan ifølge Danmarks Statistik i grove træk sammenlignes med Dansk Uddannelses-Nomenklatur (DUN), som er udarbejdet efter danske forhold. DUN anvendes til klassifikation af færdigheder, og registrerer alle danske uddannelser af en varighed på mindst 80 timer og

har til formål at inddele de enkelte uddannelser i homogene grupper. Formålet er således at tilvejebringe en systematisk oversigt over det danske uddannelsessystem.

Uddannelserne placeres på ti uddannelsesniveauer, der inden for DISCO-88 inddeles i fire færdighedsniveauer.

Personer, der tilhører de første fem uddannelsesniveauer – fra nul til og med fire, betegnes som enten uden uddannelse eller som værende i besiddelse af færdigheder på grundniveau. Der er her tale om uddannelser på første og andet færdighedsniveau. Det vil sige, at første og andet færdighedsniveau ikke med formuleringen i L 132 om ændringen af positivlisten vil kunne blive omfattet af positivlisten.

Tredje færdighedsniveau tager udgangspunkt i ISCED uddannelsesniveau 5, der svarer til en kort eller mellemlang videregående uddannelse, som ikke er identisk med en bachelorgrad. Personer tilhørende dette niveau betegnes som værende i besiddelse af færdigheder på mellemniveau. Det vil sige, at tredje færdighedsniveau som udgangspunkt kun vil blive omfattet af positivlisten, hvis stillingsbetegnelsen knytter sig til en bestemt mellemlang videregående uddannelse eller en bachelorgrad.

Fjerde færdighedsniveau defineres i henhold til ISCED uddannelsesniveau 6-7, svarende til en videregående uddannelse på et universitetsniveau. Personer indenfor denne kategori anses som værende i besiddelse af færdigheder på højeste niveau. Det vil sige, at fjerde færdighedsniveau vil blive omfattet af positivlisten.

Stillingsbeskrivelserne inddeles i flere grupper, herunder 10 hovedgrupper. Det er ud fra placeringen af, i hvilken hovedgruppe en stillingsbeskrivelse hører til, muligt at placere stillingsbeskrivelsen i et af de fire førnævnte færdighedsniveauer. De øvrige grupper (over-, mellem-, og undergrupper) anvendes alene til nærmere redegørelse af deltageringsgraden af stillingsbeskrivelsen, og en oversigt over disse synes således ikke nødvendig for denne gennemgang.

I DISCO-88 henføres hovedgruppe 2 til fjerde færdighedsniveau og hovedgruppe 3 til tredje færdighedsniveau. Hovedgruppe 4-8 henføres til andet færdighedsniveau og hovedgruppe 9 henføres til første færdighedsniveau. Det er ikke muligt at henføre stillingsbeskrivelserne i gruppe 0 og 1 til et bestemt færdighedsniveau, da arbejdet i disse grupper er meget heterogent.

På den mangelsliste, der udarbejdes af Arbejdsmarkedsstyrelsen, oplystes således de stillingsbetegnelser, hvor der er mangel på arbejdskraft, og i hvilken discogruppe, den pågældende stilling relaterer sig til.

I forhold til arbejdet med udvidelsen af positivlisten er det alene stillingsbeskrivelserne i hovedgruppe 1-3, der er relevant. Grupperne 2 og 3 indeholder, som oven for anført, stillingsbeskrivelser, hvortil tredje eller fjerde færdighedsniveau er påkrævet.

Nedenstående skema opsummerer:

Hovedgruppe	Indhold	Færdighedsniveau	Opholdstilladelse?
1	Ledelse på øverste plan i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor		Vil som udgangspunkt få opholdstilladelse
2	Arbejde, der forudsætter færdigheder på højeste niveau indenfor det pågældende område	4	Vil som udgangspunkt få opholdstilladelse
3	Arbejde, der forudsætter færdigheder på mellemniveau	3	Vil som udgangspunkt få opholdstilladelse, hvis stillingen knytter sig til en mellemlang videregående uddannelse
4	Kontorarbejde	2	Vil som udgangspunkt ikke få opholdstilladelse, da ikke tilstrækkelig højt uddannelsesniveau
5	Salgs- service- og omsorgsarbejde	2	Som under pkt. 4
6	Arbejde indenfor landbrug, gartneri, skovbrug, jagt og fiskeri, der forudsætter færdigheder på grundniveau	2	Som under pkt. 4
7	Håndværkspræget arbejde	2	Som under pkt. 4
8	Proces- og maskinoperatørarbejde samt transport- og anlægsarbejde	2	Som under pkt. 4
9	Andet arbejde	1	Som under pkt. 4
0	Militært arbejde		Ej egnet

5. Arbejdsmetoden i forbindelse med udvidelsen af positivlisten

Den første objektiviserede positivliste er baseret på Arbejdsmarkedsstyrelsens mangelliste af 25. juni 2008.

I overensstemmelse med ovenstående kriterier for udvidelsen, er positivlisten nu blevet udvidet til også at omfatte udlændinge, der er tilbudt beskæftigelse, og som er kandidater, bachelorer, eller som har en mellemlang videregående uddannelse.

Positivlisten er endvidere udvidet med talrige stillingsbetegnelser i discogruppe 1, der som anført oven for i den tekniske gennemgang under afsnit 4, ikke kan henføres til et bestemt færdighedsniveau. Det er ved udvidelsen af positivlisten lagt til grund, at der i disse situationer må gælde et generelt uddannelseskraft om mindst en bachelorgrad, jf. også L 132, s. 33.

Den første objektiviserede positivliste er på baggrund af ovenstående udvidet så den på nuværende tidspunkt indeholder 122 stillinger.

Uddannelsesniveaue i de forskellige discogrupper er fundet ved opslag på Internettet, herunder særligt www.uddannelsesguiden.dk, der hører under Undervisningsministeriet, og som må tages til indtægt for, at oplysningerne vedrørende uddannelsesgraderne er valide.

Integrationsministeriet har således med udgangspunkt i www.uddannelsesguiden.dk, udfundet de stillingsbeskrivelser, der er egnede til den reviderede positivliste.

Stillinger, der umiddelbart synes upræcise i deres beskrivelser, er som udgangspunkt taget med i udvidelsen af positivlisten, såfremt de ifølge mangellisten kan henføres til discogruppe 2, og stillingsbetegnelsen konkret kan henføres til en bachelorgrad eller mellemlang videregående uddannelse, idet personer inden for denne kategori anses for at være i besiddelse af færdigheder på højeste niveau. Det betyder, at stillingsbetegnelser som f.eks. kort- og landmålingsinspektør, der er en uddannelse på to år, ikke kan optages på positivlisten.

Efter Integrationsministeriets opfattelse skal discogruppe 3 ikke generelt set overføres til positivlisten, da gruppen omfatter korte eller mellemlange videregående uddannelser, som ikke er identiske med en bachelorgrad, hvorfor der ikke er tale om kvalificeret arbejdskraft. Hovedgruppe 3 indeholder dog flere stillingsbeskrivelser, hvor uddannelsesniveaue konkret svarer til en professionsbachelor, fx indenfor sygepleje og fysioterapi, og som således skal optages på positivlisten.

Integrationsministeriet er på baggrund af ovenstående af den opfattelse, at der er tale om en objektiviseret positivliste.

De stillinger, hvortil dansk statsborgerskab er påkrævet, som f.eks. skibsfører, er af naturlige årsager ikke at finde på positivlisten.

Endelig vil positivlisten – heller ikke i fremtiden – kunne udvides med arbejde inden for det teologiske felt, da der i udlændingelovens § 9 f, er fastsat særlige regler for meddelelse af opholdstilladelse til forkyndere, missionærer, m. fl.

6. *Autorisation*

Positivlisten indeholder endvidere adskillige stillingsbetegnelser, hvortil dansk autorisation er påkrævet.

Integrationsministeriet har til brug for fastlæggelsen af, hvorvidt autorisation inden for det pågældende erhverv er påkrævet, benyttet oversigten over de lovregulerede erhverv på www.ciriusonline.dk, der er en styrelse under Videnskabsministeriet.

Af oversigten fremgår det endvidere, til hvilken myndighed en ansøgning om autorisation skal stiles og som har kompetencen til at udstede autorisationen.